

Høringsnotat

Lovavdelingen
6. april 2020
Snr. 20/588
Høringsfrist: 17.04.2020

Forslag om standard skrivesalær for begjæring om tvangssalg av bolig mv., halvering av skrivesalæret for utleggsbegjæringer mv., halvering av skrivesalæret for forliksklager i inkassosaker og reduksjoner i inkassogebyrer og -salærer etter inkassoforskriften

1 Innledning

En arbeidsgruppe nedsatt av Justis- og beredskapsdepartementet har i rapporten «Gjennomgåelse av nærmere angitte problemstillinger om inkassoloven» foreslått en ny inkassolov og en ny inkassoforskrift, og i den forbindelse foreslått et nytt gebyrsystem for utenrettslig inndrivning. Arbeidsgruppen har også foreslått en halvering av skrivesalæret ved begjæring om utlegg, tvangssalg av løsøre og tilbakelevering av løsøre til salgspanthaver. Arbeidsgrupperapporten ble sendt på høring 9. mars 2020, med høringsfrist 9. juni 2020.

Departementet foreslår i dette høringsnotatet

- en standardsats for skrivesalær for begjæring om tvangssalg av bolig mv. på ett rettsgebyr (dvs. 1172 kroner)
- halvering av skrivesalæret for forliksklager der det også kreves inkassokostnader (fra ett rettsgebyr til et halvt, dvs. 586 kroner)
- reduksjoner i inkassogebyrer og -salærer etter den gjeldende inkassoforskriften

Endringsforslagene inngår ikke i arbeidsgruppens forslag.

Når det gjelder skrivesalær ved tvangsfullbyrdelse, foreslår departementet en ny forskrift om saksøktes ansvar for sakskostnader ved tvangsfullbyrdelse.

Forskriften tilsvare forskrift 4. desember 1992 nr. 898 om saksøktes sakskostnadsansvar ved tvangsfullbyrdelse, men virkeområdet er utvidet, slik at forskriften også omfatter begjæringer om tvangssalg av fast eiendom (herunder eierseksjoner), borettslagsandeler og adkomstdokumenter til leierett eller borettil husrom. Skrivesalæret for slike begjæringer foreslås satt til ett rettsgebyr (dvs. 1172 kroner). Bakgrunnen for forslaget er at Oslo byfogdembete i brev 28. januar 2020 har tatt til orde for å forskriftsfeste salærnivået for begjæringer om tvangssalg av bolig. Salærnivået ved tvangssalg av bolig inngikk ikke i arbeidsgruppens mandat, og arbeidsgruppen har da heller ikke sett på spørsmålet. I forskriftsforslaget gjentar departementet dessuten arbeidsgruppens forslag om halvering av skrivesalæret for utleggsbegjæringer mv.

Arbeidsgruppen vurderte i rapportens punkt 7.2 behovet for å endre tvisteloven § 6-13 første ledd bokstav d om skrivesalær for forliksklage, men fant ikke grunn til å foreslå en endring i bestemmelsen. Departementet stiller i høringsnotatet her spørsmål ved om arbeidet med forliksklagene og konsekvenshensyn tilsier at skrivesalæret for forliksklage der det også kreves erstatning for kostnader ved utenrettslig inndriving, bør halveres fra ett til et halvt rettsgebyr (dvs. 586 kroner).

Det vil ta tid før en ny inkassolov og en ny inkassoforskrift kan tre i kraft, og Justis- og beredskapsdepartementet ser derfor behov for raskere å gjennomføre reduksjoner i gebyrene og salærene etter den gjeldende inkassoforskriften. Når det gjelder reduksjoner i gebyrer og salærer etter inkassoforskriften, foreslår departementet:

- halvering av purregebyret
- halvering av gebyret for inkassovarsel
- halvering av gebyret for betalingsoppfordring ved egeninkasso
- 50 % reduksjon i lett og tungt salær for krav t.o.m. 2500 kroner ved fremmedinkasso
- 20 % reduksjon i lett og tungt salær for krav mellom 2500 og 50 000 kroner ved fremmedinkasso
- 10 % reduksjon i lett og tungt salær for krav over 50 000 kroner ved fremmedinkasso
- tilsvarende reduksjoner som for lett salær i gebyrmessig erstatning ved inndriving av egne pengekrav ved advokat der skyldneren har oversett betalingsfristen i en betalingsoppfordring som fordringshaveren selv har sendt

Regjeringen har tidligere signalisert at det vil bli foreslått endringer i gebyrene og inkassosalærene allerede i 2020, og da innenfor gjeldende inkassolov. Situasjonen knyttet til koronakrisen, der mange bedrifter har store økonomiske vanskeligheter og mange arbeidstakere er blitt permitterte eller arbeidsledige, har aktualisert dette ytterligere. Departementet tar derfor sikte på en rask ikrafttredelse av endringene. Departementet viser også til at dagens gebyr- og salærnivå overstiger «nødvendige kostnader», og at gebyrene og salærene merkes godt for bedrifter og privatpersoner med trang økonomi.

Sakskostnader for tvangsfullbyrdelse og forliksrådsbehandling beregnes i rettsgebyr. Rettsgebyret er fra 1. januar 2020 1172 kroner, jf. forskrift 15. februar 1983 nr. 86 etter rettsgebyrloven m.m. § 2-1.

Sakskostnader for utenrettslig inndriving (etter inkassoloven og inkassoforskriften) beregnes etter inkassosatsen. Inkassosatsen er siden 1. januar 2019 på 700 kroner, jf. inkassoforskriften § 1-1 tredje ledd og § 2-1 første ledd andre punktum.

2 Standard skrivesalær for begjæring om tvangssalg av bolig mv. Skrivesalær for utleggsbegjæringer mv.

Etter tvangsfullbyrdelsesloven § 3-1 første ledd første punktum har saksøkeren krav på dekning av sine sakskostnader i en sak om tvangsfullbyrdelse så langt saken og kostnadene har vært nødvendige. I første ledd sjuende punktum er

Kongen gitt hjemmel til å fastsette maksimalsatser for saksøktes kostnadsansvar. Slik forskrift er gitt ved forskrift 4. desember 1992 nr. 898 om saksøktes sakskostnadsansvar ved tvangssalg ved tvangssalg av bolig. Forskriften gjelder for utlegg, tvangssalg av løsøre og tilbakelevering av løsøre til salgspanthaver, jf. § 1.

Oslo byfogdembete ba i brev 28. januar 2020 departementet om å vurdere om det bør fastsettes en standardsats for kurante begjæringer om tvangssalg av bolig, f.eks. på to rettsgebyr pluss merverdiavgift. Domstolen bemerket at den årlig mottok et større antall slike begjæringer. I 2019 var antallet 2211.

Oslo byfogdembete hadde i senere tid sett at flere inkassoforetak hadde økt salærkravet for begjæring om tvangssalg av bolig, slik at salærkravet var på 3000 kroner eks. merverdiavgift og ofte høyere i kurante saker. Ved ordinær behandling av begjæringer om tvangssalg av bolig – hvor de formelle vilkårene var oppfylt – foretok Oslo byfogdembete/tingretten vanligvis ikke noen vurdering av kravet om sakskostnader før begjæringen ble forelagt saksøkte etter tvangssalg ved tvangssalg § 11-7. Kravet ble normalt heller ikke vurdert ved beslutning om tvangssalg, med mindre saksøkte hadde fremsatt innsigelser. Når kravene om sakskostnader hadde økt, var det således ikke en utvikling som var vurdert eller akseptert av Oslo byfogdembete. Tvert imot hadde retten i enkeltsaker hvor forholdene hadde ligget til rette for det, nedsatt salærkravet.

Oslo byfogdembete viste videre til at den saksøkte ved begjæring om tvangssalg normalt ikke var bistått av advokat eller annen prosessfullmektig, og at den saksøkte i liten grad var i stand til å fremsette innsigelser til sakskostnadenes størrelse. De saksøkte hadde også gjennomgående svak økonomi.

Oslo byfogdembete bemerket at en begjæring om tvangssalg av bolig i de fleste saker enten bygger på tvangsgrunnlag i form av legalpant for forfalte felleskostnader eller på et tinglyst utlegg. Når et slikt tvangsgrunnlag forelå og det ellers ikke var særlige forhold i saken, var begjæringene standardiserte og ikke særlig omfattende. Etter Oslo byfogdembetes syn var det for slike enkle og standardiserte begjæringer ønskelig med en standardisert maksimalsats. For saker som var eller viste seg å være mer arbeidskrevende, burde de vanlige reglene om dekning av «nødvendige» kostnader gjelde.

Oslo byfogdembete påpekte at salæret som ble krevet i begjæringen, var for arbeidet som var påløpt til og med innsendelsen av tvangssalg begjæring til retten. Det var dette salæret saksøkte skulle betale hvis oppgjøret skjedde når tvangssalg begjæringen ble forelagt saksøkte, og uten ytterligere oppfølging. Eventuelt merarbeid etter at begjæringen var innsendt til retten, måtte saksøkerens prosessfullmektig fremsette krav om etter at arbeidet var utført. Det kunne typisk være hvor saksøkte fremsatte ubegrunnede eller ikke holdbare innsigelser som medførte ekstraarbeid for saksøkerens prosessfullmektig. Oslo byfogdembete bemerket videre at normalt arbeid med saken frem til og med varsel etter tvangssalg ved tvangssalg § 4-18 ikke var en del av sakskostnadene ved fremsettelse av begjæringen om tvangssalg.

Oslo byfogdembete la til at en standardsats ville gi forutberegnelighet for inkassoforetakene og skyldnerne, og arbeidsbesparelse for domstolene mht. oppfølging av salærenes størrelse.

I brev 13. januar 2020 hadde Oslo byfogdembete også tatt opp saken med elleve inkassoforetak/prosessfullmektiger. I brevet var synspunktet om at et salærkrav

over to rettsgebyr + merverdiavgift normalt var for høyt i kurante saker, begrunnet med at salæret ved begjæringer om tvangsfullbyrdelse for namsfogden i kurante saker var ett rettsgebyr.

Departementet følger opp henvendelsen fra Oslo byfogdembete ved å foreslå en ny forskrift om saksøktes ansvar for sakskostnader ved tvangsfullbyrdelse.

Forskriften skal erstatte forskrift 4. desember 1992 nr. 898 om saksøktes sakskostnadsansvar ved tvangsfullbyrdelse. Den foreslåtte forskriften har et utvidet virkeområde sammenlignet med forskrift om saksøktes sakskostnadsansvar ved tvangsfullbyrdelse, ved at den omfatter begjæring om tvangssalg av fast eiendom (herunder eierseksjon), borettslagsandel og adkomstdokument til leierett eller boret til husrom. Dette omfatter også næringseiendom, men departementet antar at saker om næringseiendom i større utstrekning enn boliger ikke er kurante, dvs. at det i saker om næringseiendom ikke vil være uvanlig å anvende regelen i forskriftsforslaget § 3 første ledd om at maksimalsatsene ikke gjelder når det er klart at saksøkeren eller dennes prosessfullmektig har hatt nevneverdig mer arbeid med saken enn det som er vanlig.

Oslo byfogdembete foreslo som nevnt en standardsats på to rettsgebyr (p.t. 2344 kroner) for saker om tvangssalg av bolig. Etter det departementet forstår, bygget forslaget på aksept for at det kan være noe mer arbeid med begjæringer om tvangssalg av bolig enn utleggsbegjæringer, og at skrivesalæret for utleggsbegjæringer nå er ett rettsgebyr. I lys av at arbeidsgruppen som har sett på inkassoloven har foreslått at skrivesalæret for utleggsbegjæringer settes til et halvt rettsgebyr, et forslag departementet gjentar i forskriftsforslaget her, foreslår departementet at skrivesalær for kurante begjæringer om tvangssalg av bolig mv. skal være ett rettsgebyr (dvs. 1172 kroner), se forskriftsforslaget § 2 første ledd bokstav c. Etter departements oppfatning er det lite trolig at det er mer enn dobbelt så mye arbeid med kurante begjæringer av tvangssalg av bolig som med utleggsbegjæringer. Departementet viser til at det normalt vil være lite arbeid med grunnlaget for begjæringen, i og med at tvangssalgsbegjæringene oftest bygger på utlegg, misligholdte betalinger av krav om felleskostnader i borettslag eller boligsameie, eller mislighold av boliglån, og at standardsatsen bare vil gjelde for kurante saker.

Dersom hele eller mer enn halvparten av saksøkerens krav ikke skriver seg fra virksomhet som er merverdiavgiftspliktig, forhøyes satsen med et beløp tilsvarende den generelle satsen for merverdiavgift, se forskriftsforslaget § 2 andre ledd, som viderefører forskrift om saksøktes sakskostnadsansvar ved tvangsfullbyrdelse § 2 første ledd nr. 2 andre punktum, men også foreslås gitt anvendelse for tvangssalg av bolig mv. Maksimalsatsene gjelder ikke når det er klart at saksøkeren eller dennes prosessfullmektig har hatt nevneverdig mer arbeid med saken enn det som er vanlig, jf. forskriftsforslaget § 3 første ledd, som viderefører forskrift om saksøktes sakskostnadsansvar ved tvangsfullbyrdelse § 3 første ledd. Også denne regelen foreslås gitt anvendelse for tvangssalg av bolig mv.

I forskriftsforslaget er arbeidsgruppens forslag om at skrivesalæret for utlegg, tvangssalg av løsøre og tilbakelevering av løsøre til salgspanthaver halveres fra ett til et halvt rettsgebyr (dvs. fra 1172 til 586 kroner), gjentatt. Dette forslaget er begrunnet i rapporten punkt 7.2.

3 Halvering av skrivesalæret for forliksklager i inkassosaker

Hovedregelen om krav på erstatning for sakskostnader etter tvisteloven, er at en part som har vunnet saken har krav på full erstatning for sine sakskostnader fra motparten, jf. tvisteloven § 20-2 første ledd. Etter tvisteloven § 20-5 første ledd første og andre punktum skal full erstatning for sakskostnader dekke alle partens nødvendige kostnader ved saken som ikke særlige regler gir grunnlag for å unnta. Ved vurderingen av om kostnadene har vært nødvendige, skal det legges vekt på om det ut fra betydningen av saken har vært rimelig å pådra dem. Det følger også av formålsbestemmelsen til tvisteloven at saksbehandlingen og kostnadene skal stå i et rimelig forhold til sakens betydning, se § 1-1 andre ledd.

Det følger eksplisitt av § 20-5 andre ledd at erstatning for sakskostnader i forliksrådet likevel bare gis innenfor rammen av tvisteloven § 6-13. Med andre ord foreligger det to begrensninger i retten til å kreve sakskostnader i forliksrådssaker: Kravet etter tvisteloven § 20-5 første ledd om at kostnadene må ha vært nødvendige, og begrensningene som følger av tvisteloven § 6-13. Hensikten med begrensningene i tvisteloven § 6-13 er å begrense kostnadsnivået ved forliksrådsbehandling, se også NOU 2001: 32 A Rett på sak Lov om tvisteløsning (tvisteloven) punkt 10.10.17.1. Det følger av tvisteloven § 6-1 første ledd at behandlingen i forliksrådet skal legges til rette for at partene ved mekling eller dom får løst saken enkelt, hurtig og billig.

Etter tvisteloven § 6-13 første ledd gis erstatning for sakskostnader i forliksrådet bare for følgende poster:

- gebyr for behandlingen i forliksrådet, samt gebyr for utleggsbegjæringen når en sak behandles i forliksrådet etter tvangsfullbyrdelsesloven § 7-7
- reise- og møteutgifter (etter nærmere regler)
- skrivesalær – et beløp inntil fire ganger rettsgebyret for rettshjelp ved forliksklage eller tilsvarende og saksforberedelse ellers, men inntil rettsgebyret dersom klageren i tillegg krever erstatning for kostnader ved utenrettslig inndriving (inkasso). Når ikke sakens rettsforhold hovedsakelig skriver seg fra virksomhet hos parten som er merverdiavgiftspliktig, skal den generelle satsen for merverdiavgift legges til i skrivesalæret.

Det følger av tvisteloven § 6-13 andre ledd at krav om erstatning for kostnader ved utenrettslig inndriving (inkasso) ikke regnes som sakskostnader etter denne paragrafen.

Kravene til innhold i en forliksklage følger av tvisteloven § 6-3 andre ledd. Forliksklagen skal angi:

- forliksrådet
- navn og adresse på parter, eventuelle stedfortredere etter tvisteloven §§ 2-3 til 2-5 og prosessfullmektiger
- kravet som gjøres gjeldende, og en påstand som bestemt angir resultatet klageren i tilfelle krever ved dom
- en begrunnelse som alltid må angi en konsentrert beskrivelse av de faktiske forholdene kravet direkte bygger på.

Det følger av tvisteloven § 6-3 tredje ledd at kopi av dokumenter kravet direkte bygger på, bør vedlegges. Hvis klageren krever erstatning for kostnader ved utenrettslig inndriving, skal betalingsoppgjøringen etter inkassoloven § 10, jf. § 12, vedlegges. Videre følger det av fjerde ledd at utleggsbegjæringen skal regnes

som forliksklage når en sak behandles i forliksrådet etter tvangsfullbyrdelsesloven § 7-7.

Arbeidsgruppen som så på inkassoloven, foreslo en halvering av skrivesalæret for begjæringer om utlegg, tvangssalg av løsøre og tilbakelevering av løsøre til salgspanthaver etter forskrift om saksøktes sakskostnadsansvar ved tvangsfullbyrdelse § 2 første ledd nr. 2, fra ett rettsgebyr til et halvt rettsgebyr (dvs. fra 1172 til 586 kroner). Arbeidsgruppen foreslo imidlertid ikke noen endringer i skrivesalæret ved forliksklage etter tvisteloven § 6-13 første ledd bokstav d. Arbeidsgruppen begrunnet det siste slik, i punkt 7.2:

«Det er formodentlig vesentlig mer arbeid ved utarbeidelsen av forliksklager enn ved begjæringer om utlegg, tvangssalg av løsøre og tilbakelevering av løsøre, og det vil kunne forsvare høyere kostnader. Arbeidsgruppen viser i den forbindelse til at det er en tvist om kravet, til kravene til innhold i en forliksklage etter tvisteloven § 6-3, og at det etter tvisteloven § 6-13 kan kreves fire rettsgebyr hvis man ikke krever inkassokostnader dekket. Den alternative godtgjørelsen på ett rettsgebyr dersom man i tillegg krever inkassokostnader dekket, framstår som moderat.»

Departementet ser grunn til å stille spørsmål ved om ikke arbeidet med forliksklagene og konsekvenshensyn tilsier at skrivesalæret for forliksklage der det også kreves erstatning for kostnader ved utenrettslig inndriving, jf. tvisteloven § 6-13 første ledd bokstav d andre alternativ, bør halveres fra ett til et halvt rettsgebyr (dvs. fra 1172 til 586 kroner).

Når det gjelder arbeidet med forliksklagene, antar departementet at det normalt ikke vil være tvist i de sakene hvor inkassokostnader kreves dekket, i og med at det normalt ikke er adgang til å kreve inkassokostnader dersom det er fremmet innsigelser i saken. Dette følger av inkassoloven § 17 andre ledd, der det heter at kostnadene ikke kan kreves erstattet dersom skyldneren hadde innsigelser som det var rimelig grunn til å få vurdert før inndrivingen ble satt i verk. Det gjelder selv om kostnadene påløp før innsigelsene ble satt frem, dersom ikke skyldneren burde satt dem frem tidligere. Departementet legger til grunn at det kreves lite arbeid med forliksklager der det ikke er tvist om kravet og inkassoforetaket har alle opplysninger elektronisk. Det følger dessuten av tvangsfullbyrdelsesloven § 7-5 andre ledd første punktum at en begjæring om utlegg etter § 7-2 første ledd bokstav f skal oppfylle kravene til forliksklager i tvisteloven § 6-3, og det følger dermed av bestemmelsen at det for disse utleggsbegjæringene ikke hadde vært mer arbeid med en forliksklage.

Som nevnt vil det kunne være adgang til å kreve inkassokostnader selv om det er tvist om kravet, dersom inkassokostnadene påløp før skyldneren fremsatte innsigelsene, og skyldneren burde ha fremsatt innsigelsene tidligere, jf. inkassoloven § 17 andre ledd. Det vil særlig være aktuelt der skyldneren taper saken i forliksrådet. For disse tilfellene er det mulig at forslaget om halvering av skrivesalæret innebærer at inkassoforetakenes kostnader ved forlikrårsbehandlingen ikke blir dekket fullt ut. Selv om det trolig forekommer fra tid til annen at skyldneren etter å ha bestridt et krav og tapt i forliksrådet må betale inkassokostnader fordi skyldneren burde ha fremsatt innsigelsene tidligere, antar departementet at det forekommer i et lite mindretall av sakene, og at det i en større sammenheng er av liten økonomisk betydning for inkassoforetakene. Departementet vil dessuten understreke at en vesentlig del av inkassoforetakenes

arbeid med tvisten vil foregå som innsigelsesbehandling under den utenrettslige inndrivingen.

Der skyldneren vinner saken i forlikrådet, antar departementet at det er svært sjeldent at skyldneren må betale inkassokostnader. I Moe m.fl.: Inkassoloven Kommentartutgave, kommentar til inkassoloven § 17 er det uttalt at det antagelig må kreves et relativt sterkt klanderverdig forhold hos skyldneren for at denne skal kunne bli frifunnet fra å betale hovedkravet, men samtidig dømt til å betale inkassoomkostningene:

«Det kan spørres om en skyldner kan bli frifunnet fra å betale hovedkravet, men samtidig dømt til å betale inkassoomkostningene. Dersom det kan bebreides skyldneren som uaktsomt at inkasso ble iverksatt, for eksempel at innvendinger ikke ble fremsatt i tide, bør det kunne være mulig å pålegge skyldneren å dekke inkassoomkostningene. Men man må antakelig kreve et relativt sterkt klanderverdig forhold hos skyldneren før dette skal bli resultatet. Et eksempel kan være en skyldner som hevder at kravet er betalt, men nekter å fremlegge kvittering som viser dette.»

Ved utarbeidelsen av tvisteloven ble det også tatt utgangspunkt i en formodning om at klagemotparten ikke hadde bestridt kravet når det ble krevet erstatning for kostnader ved utenrettslig inndriving. I NOU 2001:32 A Rett på sak Lov om tvisteløsning (tvisteloven) punkt 10.10.17.4 ble forslaget om å videreføre et skrivesalær på ett rettsgebyr for inkassosaker (mens flertallet for andre saker foreslo skrivesalæret økt til fire rettsgebyr) begrunnet slik:

«Utvalget foreslår denne satsen videreført i loven for inkassosakene, dvs. de saker der det også kreves erstatning for kostnadene ved utenrettslig inndrivelse. Forliksklagen kan i disse sakene gis en forholdsvis enkel utforming, i det det vil være en formodning for at klagemotparten ikke bestrider kravet, og vil i mange saker kunne standardiseres. ...

I saker som ikke er inkassosaker, vil det kunne være behov for å legge noe mer arbeid i utformingen av forliksklagen og saksforberedelsen. Maksimalsatsen på 1 R foreslås ikke anvendt for klagerens saksforberedelse i disse sakene ...»

For ordens skyld vil departementet understreke at det neppe kan være adgang til å ta fire rettsgebyr i skrivesalær i stedet for ett rettsgebyr og inkassokostnader der det ikke er fremmet innsigelser mot kravet. Departementet antar at det vil være unødvendige kostnader og i strid med tvisteloven § 20-5 første ledd, foruten å være i strid med systemet i og hensynet bak tvisteloven § 6-13 første ledd bokstav d.

Også konsekvenshensyn taler for å halvere skrivesalæret for forliksklager til et halvt rettsgebyr. Som nevnt foreslo arbeidsgruppen som har sett på inkassoloven, i sin rapport å halvere skrivesalæret for utleggsbegjæringer mv. fra ett rettsgebyr til et halvt rettsgebyr, jf. arbeidsgruppens forslag til endring i forskrift om saksøktes sakskostnadsansvar ved tvangsfullbyrdelse § 2 første ledd nr. 2. Etter tvangsfullbyrdsloven § 7-2 første ledd bokstav f er «[s]kriftlig meddelelse som fordringshaveren selv har sendt skyldneren og som viser kravets grunnlag og omfang» tvangsgrunnlag for utlegg. Det ville være svært uhensiktsmessig for forlikrådene og skyldnerne dersom sakskostnadsreglene ga incentiver for at uomtvistede krav ble sendt til forlikrådene for å få tvangsgrunnlag, i stedet for at det ble begjært utlegg etter tvangsfullbyrdsloven § 7-2 første ledd bokstav f.

Departementet legger til grunn at det vil være relevant å vektlegge konsekvenshensyn ved fastsettelsen av skrivesalær i tvisteloven § 6-13 første ledd bokstav d andre alternativ, og viser til at et vesentlig siktemål med tvistelovens

regler om forlikrÅdsbehandling er Å legge til rette for en enkel og billig prosess, jf. ogsÅ tvisteloven § 6-1 første ledd, og at § 6-13 uansett innebærer en begrensning i retten til Å få dekket nødvendige kostnader.

4 Reduksjoner i inkassogebyrer og -salærer etter inkassoforskriften

Etter hovedregelen i inkassoloven § 17 første ledd plikter skyldneren Å erstatte fordringshaverens «nødvendige kostnader» ved utenrettslig inndriving. Dette gjelder både kostnader ved Å ha engasjert en inkassator og kostnader ved Å drive inn kravet selv.

§ 19 gir nærmere regler om gebyr for purring og inkassovarsel, og ellers om kostnadsdekning ved fordringshaverens inndriving av egne pengekrav (egeninkasso). I første ledd er det hjemmel for Å forskriftsfastsette beløp som fordringshavere kan kreve av en erstatningsansvarlig skyldner når det etter kravets forfall er sendt skriftlig purring eller inkassovarsel, eller når fordringshaveren selv har sendt en betalingsoppfordring som tilfredsstillter kravene i § 10. Ved forskrift kan det ogsÅ fastsettes høyere beløp som en fordringshaver kan kreve som erstatning for kostnader ved Å drive inn kravet selv når en advokat har den faglige ledelsen av inndrivingen, jf. andre ledd. Beløpene som fastsettes etter første og andre ledd, kan variere etter størrelsen av pengekravene, jf. tredje ledd. Det følger av fjerde ledd at en fordringshaver som har hatt større kostnader ved Å drive inn kravet selv, med de begrensningene som følger av § 20, kan kreve de faktiske kostnadene erstattet i stedet for beløp fastsatt i medhold av første og andre ledd.

§ 20 gir forskriftshjemmel for fremmedinkassosalærer. Kongen kan ved forskrift fastsette maksimalsatser for erstatningen fordringshavere kan kreve av en skyldner for kostnader ved Å ha engasjert en inkassator eller for andre kostnader ved utenrettslig inndriving. Satsene kan variere etter størrelsen av pengekravene.

I inkassoforskriften kapittel 1 er det gitt forskrift etter inkassoloven § 19. Etter § 1-1 første ledd kan fordringshaveren kreve erstatning etter §§ 1-2 til 1-4 uten hensyn til de faktiske kostnadene. Har fordringshaveren hatt faktiske kostnader som ikke dekkes av erstatningen vedkommende kan kreve etter §§ 1-2 til 1-4, kan fordringshaveren i stedet kreve sine faktiske kostnader erstattet sÅ langt inkassoloven §§ 17 og 18 og kapittel 2 i forskriften gir rett til det, jf. andre ledd.

Etter inkassoforskriften § 1-2 første og andre ledd er purregebyret og gebyret for inkassovarsel en tidel av inkassosatsen (dvs. 70 kroner). Gebyr for puringer og inkassovarsler kommer til anvendelse både ved egen- og fremmedinkasso. Dersom skyldneren ikke betaler innen fristen i inkassovarslet og kravet inndrives av et fremmedinkassoforetak, vil det imidlertid vanligvis påløpe salær etter forskriften kapittel 2, og da faller gebyr for puring og inkassovarsel bort. Gebyret for betalingsoppfordring som fordringshaveren selv har sendt, er tre tideler av inkassosatsen (dvs. 210 kroner), jf. tredje ledd.

§ 1-3 regulerer gebyrer for flere varsler. Til sammen er det høyeste beløpet som en fordringshaver kan kreve etter bestemmelsen, 350 kroner (70 kroner for én puring, 70 kroner for ett inkassovarsel og 210 kroner for én betalingsoppfordring; alternativt til sammen 140 kroner for to puringer, og 210 kroner for én betalingsoppfordring), sett bort fra at det kan kreves gebyr for nye varsler etter seks måneder.

§ 1-4 gir på nærmere vilkår fordringshavere adgang til å kreve høyere gebyrer når en advokat har den faglige ledelsen av inndrivningen, forutsatt at skyldneren har oversittet betalingsfristen i en betalingsoppfordring med mer enn 14 dager, og at fordringshaveren ikke samtidig krever gebyr for purring, inkassovarsel og betalingsoppfordring. Gebyrene etter § 1-4 tilsvarer lett salær ved fremmedinkasso, se nedenfor.

I inkassoforskriften kapittel 2 er det gitt forskrift etter inkassoloven § 20, dvs. for fremmedinkasso. Etter § 2-1 første ledd første punktum kan en fordringshaver aldri kreve høyere samlet erstatning for kostnader ved å ha engasjert en inkassator og for andre kostnader ved utenrettslig inndrivning enn det som følger av §§ 2-2 til 2-6.

§ 2-2 angir maksimalsatsene for enkle saker, såkalt lett salær. Adgangen til å ta lett salær inntreffer når betalingsfristen i inkassovarselet er oversittet og saken er registrert hos fremmedinkassoforetaket, men vanligvis får skyldneren kravet om lett salær i betalingsoppfordringen. Satsene er slik:

- for krav t.o.m. kr 2 500 0,5 ganger inkassosatsen (dvs. 350 kroner)
- for krav t.o.m. kr 10 000 1 ganger inkassosatsen (dvs. 700 kroner)
- for krav t.o.m. kr 50 000 2 ganger inkassosatsen (dvs. 1400 kroner)
- for krav t.o.m. kr 250 000 4 ganger inkassosatsen (dvs. 2800 kroner)
- for krav over kr 250 000 8 ganger inkassosatsen (dvs. 5600 kroner)

§ 2-3 angir maksimalsatsene for tyngre saker, såkalt tungt salær. Adgangen til å ta tungt salær oppstår der skyldneren har oversittet betalingsfristen i en betalingsoppfordring med mer enn 28 dager. Satsene er slik:

- for krav t.o.m. kr 2 500 1 ganger inkassosatsen (dvs. 700 kroner)
- for krav t.o.m. kr 10 000 2 ganger inkassosatsen (dvs. 1400 kroner)
- for krav t.o.m. kr 50 000 4 ganger inkassosatsen (dvs. 2800 kroner)
- for krav t.o.m. kr 250 000 8 ganger inkassosatsen (dvs. 5600 kroner)
- for krav over kr 250 000 16 ganger inkassosatsen (dvs. 11 200 kroner)

Både for lett og tungt salær skal det legges til et beløp tilsvarende den generelle satsen for merverdiavgift dersom hele eller mer enn halvparten av et krav ikke skriver seg fra virksomhet som er merverdiavgiftspliktig. Videre følger det av § 2-1 andre ledd at de maksimale beløpssatsene i §§ 2-2 og 2-3 gjelder der skyldneren har pådratt seg en forpliktelse i egenskap av å være forbruker. I andre tilfeller er maksimalsatsene halvannen ganger så høye.

Lett salær konsumerer gebyr for puringer, inkassovarsel og betalingsoppfordring. Dvs. at lett salær vanligvis er det totale sakskostnadskravet skyldneren må betale for den utenrettslige inndrivningen (forutsatt at det ikke påløper tungt salær). Videre konsumerer tungt salær lett salær, dvs. at skyldneren ikke betaler både lett og tungt salær.

Adgangen til å kreve salær ved avdragsordninger er regulert i inkassoforskriften § 2-4 første ledd, og adgangen til å kreve dekket faktiske kostnader som overstiger lett/tungt salær og eventuelt avdragssalær, er regulert i inkassoforskriften § 2-5.

For en nærmere redegjørelse for reglene om kostnadsdekning etter inkassoloven og inkassoforskriften vises det til arbeidsgrupperapporten punkt 6.1.

Arbeidsgruppen som så på inkassoloven, foreslo en omfattende omlegging av gebyr- og salærssystemet etter inkassoloven og inkassoforskriften, se

arbeidsgrupperapporten kapittel 6, punkt 13.4, lovforslaget § 37 og forskriftsforslaget kapittel 2, samt merknadene til lov- og forskriftsbestemmelsene. Som nevnt over vil det ta tid før en ny inkassolov og en ny inkassoforskrift kan tre i kraft, og Justis- og beredskapsdepartementet ser derfor behov for at det blir gjort endringer i gebyr- og salærreglene, som kan tre i kraft på et tidligere tidspunkt. Departementet foreslår:

- halvering av purregebyret
- halvering av gebyret for inkassovarsel
- halvering av gebyret for betalingsoppfordring ved egeninkasso
- 50 % reduksjon i lett og tungt salær for krav t.o.m. 2500 kroner ved fremmedinkasso
- 20 % reduksjon i lett og tungt salær for krav mellom 2500 og 50 000 kroner ved fremmedinkasso
- 10 % reduksjon i lett og tungt salær for krav over 50 000 kroner ved fremmedinkasso
- 50 % reduksjon i gebyrmessig erstatning ved inndriving av egne pengekrav ved advokat, der skyldneren har oversittet betalingsfristen i en betalingsoppfordring som fordringshaveren selv har sendt for krav t.o.m. 2500 kroner
- 20 % reduksjon i gebyrmessig erstatning ved inndriving av egne pengekrav ved advokat, der skyldneren har oversittet betalingsfristen i en betalingsoppfordring som fordringshaveren selv har sendt for krav mellom 2500 og 50 000 kroner
- 10 % reduksjon i gebyrmessig erstatning ved inndriving av egne pengekrav ved advokat, der skyldneren har oversittet betalingsfristen i en betalingsoppfordring som fordringshaveren selv har sendt for krav over 50 000 kroner

Forslagene er tiltak som departementet antar vil kunne gjennomføres uten behov for lovendring. Forslagene skulle også være enkle for fordringshavere og inkassoforetak å forholde seg til teknisk og administrativt, selv om de har betydelige konsekvenser økonomisk.

Forslagene er særlig begrunnet i behovet for å redusere salærene for fremmedinkassoforetaks inndriving av småkrav. Departementet legger til grunn at det ikke er tvilsomt at gjeldende regler gir salærer som langt overstiger de faktiske kostnadene fremmedinkassoforetakene har ved inndriving av småkrav, og viser bl.a. til forslagene i arbeidsgrupperapporten punkt 6.6 om store reduksjoner i salærene for småkrav, og begrunnelsen for disse forslagene. Departementet foreslår her en 50 % reduksjon for alle krav t.o.m. 2500 kroner. Arbeidsgruppen foreslo å dele opp salærklassen for krav t.o.m. 2500 kroner i krav t.o.m. 500 kroner, krav t.o.m. 1000 kroner og krav t.o.m. 2500 kroner. Når departementet foreslår 50 % reduksjon for alle krav under 2500 kroner, skyldes det først og fremst at lett salær for den laveste klassen fortsatt bør tilsvare de samlede gebyrene for purring, inkassovarsel og betalingsoppfordring ved egeninkasso, og at departementet ikke i denne omgangen vil foreslå større kutt i gebyrene ved egeninkasso enn halvering av gebyrene for purring, inkassovarsel og betalingsoppfordring.

Selv om det er klart størst behov for reduksjon av salærene ved inndriving av småkrav, foreslår departementet også en 20 % reduksjon i salærene for krav

mellom 2500 og 50 000 kroner og 10 % reduksjon i salærene for krav over 50 000 kroner. Selv om disse kravene i større utstrekning enn mindre krav behandles manuelt, legger departementet til grunn at det også ved inndrivning av disse kravene har funnet sted en kostnadsreduksjon pga. økt automatisering av inndrivingsprosessene.

Selv om gebyrene for purringer og inkassovarsler, samt betalingsoppfordringer ved egeninkasso etter inkassoforskriften kapittel 1 har fått mindre oppmerksomhet enn salærnivået ved fremmedinkasso, legger departementet til grunn at det også ved utsendelsen av disse varslene har funnet sted besparelser pga. automatisering som bør komme skyldnerne til gode i form av lavere gebyrer. Formålet om at gebyrene skal dekke «nødvendige kostnader», tilsier med andre ord at gebyrene for disse varslene reduseres betraktelig. Departementet foreslår derfor en halvering av disse gebyrene.

Etter gjeldende regler tilsvares lett salær for krav t.o.m. 2500 kroner summen av det fordringshavere som driver egeninkasso, samlet kan ta for purring, inkassovarsel og betalingsoppfordring, og det er fortsatt tilfelle med forslaget her. Departementet antar generelt at fordringshavere som driver egeninkasso, ikke har høyere kostnader enn fordringshavere som inndriver krav gjennom inkassoforetak. Videre er det vanskelig å se at eventuelle høyere kostnader er nødvendige når inndrivningen ellers kunne vært satt bort til et fremmedinkassoforetak.

Satsene for gebyrmessig erstatning ved inndrivning av egne pengekrav ved advokat, der skyldneren har oversett betalingsfristen i en betalingsoppfordring som fordringshavere selv har sendt, tilsvares fullt ut satsene for lett salær ved fremmedinkasso, både etter gjeldende rett og forslaget her.

Etter at rapporten har vært på høring, vil departementet dessuten vurdere om enkelte av endringene i arbeidsgruppens forskriftsforslag kapittel 2 bør innarbeides i den gjeldende forskriften, f.eks. § 9 om gebyr ved betalingsutsettelse og avdragsbetaling, § 12 om gebyr for tilbakeføringer der skyldneren har betalt for mye, § 15 om kostnadsdekning ved inndrivning av krav på under én krone og § 16 om kostnadsdekning ved inndrivning av krav som en mindreårig har pådratt seg.

Arbeidsgruppen som har sett på inkassoloven, har foreslått at foretak som driver ordinær egeninkasso, ikke skal kunne ta gebyr for å sende betalingsoppfordringer, og et flertall i arbeidsgruppen har foreslått det samme for inkassovarsler, se rapporten punkt 6.5. Departementet vil vurdere dette forslaget i forbindelse med oppfølgingen av arbeidsgrupperapporten i et senere lov- og forskriftsarbeid.

5 Økonomiske og administrative konsekvenser

De økonomiske konsekvensene av forslaget om en standardsats på ett rettsgebyr (1172 kroner) for kurante saker om tvangssalg av fast eiendom, borettslagsandeler og adkomstdokument til leierett eller boretts til husrom avhenger av hvor høyt salær hvert inkassoforetak/hver fordringshaver krever nå, og om de får innvilget kravet. Oslo byfogdembete opplyser at flere inkassoforetak i senere tid har krevet 3000 kroner eller mer eks. merverdiavgift per sak. Departementet har ikke andre opplysninger om vanlig størrelse på krav om sakskostnader enn de Oslo byfogdembete har gitt. For de inkassoforetakene som har krevet 3000 kroner per sak, innebærer forslaget en reduksjon på 1828 kroner. Departementet antar imidlertid at Oslo byfogdembetes brev 13. januar 2020 til 11

inkassoforetak/prosessfullmektiger kan ha ført til at mange krav begrenses til to rettsgebyr. For disse innebærer forslaget en reduksjon på ett rettsgebyr (1172 kroner). Forslaget innebærer en tilsvarende besparelse for skyldnerne.

Departementet antar at en fast sats innebærer en administrativ fordel for domstolene, og at forutsigbarhet for inkassoforetak og fordringshavere når det gjelder hva som vil bli innvilget, er fordelaktig.

Arbeidsgruppens forslag om halvering av skrivesalæret for utleggsbegjæringer mv. fra ett rettsgebyr til et halvt rettsgebyr, som er gjentatt i forslaget til forskrift om saksøktes ansvar for sakskostnader ved tvangsfullbyrdelse § 2 første ledd bokstav b i høringsnotatet her, innebærer en reduksjon av inkassoforetakenes/fordringshavernes inntekter på 586 kroner for hver begjæring og tilsvarende reduksjon i skyldnerens betalingsplikt. Forslaget er beregnet å medføre et tap i inkassoforetakenes samlede inntekter på 7 %.

Forslaget om halvering av skrivesalæret for forliksklager der det også kreves utenrettslige inndrivingskostnader, vil innebære en reduksjon av inkassoforetakenes/fordringshavernes inntekter på 586 kroner for hver forliksklage og tilsvarende reduksjon i skyldnerens betalingsplikt. Departementet er ikke kjent med antall årlige forliksklager hvor det også kreves utenrettslige inndrivingskostnader. Etter det departementet er kjent med, velger de aller fleste å inndrive uomtvistede krav etter tvangsfullbyrdelsesloven § 7-2 første ledd bokstav f i stedet for å bringe saken inn for forliksrådet. Det er grunn til å tro at antallet forliksklager om uomtvistede krav ville kunne økt betydelig dersom skrivesalæret for utleggsbegjæringer ble halvert uten at skrivesalæret for forliksklage der det også ble krevet utenrettslige inndrivingskostnader, ble redusert tilsvarende. Slik departementet ser det, er derfor den klart vesentligste økonomiske og administrative konsekvensen av forslaget forebygging av en betydelig økning i antallet forliksklager som følge av en foreslått halvering av skrivesalæret for utleggsbegjæringer.

Også forslagene om reduksjon i salærer og gebyrer etter inkassoforskriften gjelder forholdet mellom inkassoforetaket/fordringshaveren og skyldneren. Skyldnerens utgifter blir redusert, og inkassoforetakets/fordringshaverens inntekter blir redusert tilsvarende. Departementet legger til grunn at salær- og gebyrnivået er for høyt nå, og at det langt overstiger «nødvendige kostnader», jf. inkassoloven § 17 første ledd. Dette viser seg bl.a. ved overskuddene en del inkassoforetak har.

Det er svært vanskelig å sammenligne forslaget her med arbeidsgruppens forslag til ny gebyrmodell, siden arbeidsgruppens forslag innebærer en total omlegging av salærssystemet. Likevel er det sett hen til hvor store reduksjoner arbeidsgruppen har foreslått totalt sett, og til profilen i forslaget ved at det er foreslått klart størst reduksjoner i salærene for de minste kravene. Selv om høringen ikke er avsluttet, er departementet kjent med at det har vært ulike syn på hvorvidt arbeidsgruppens forslag innebærer for store eller for små reduksjoner. Til dette vil departementet vise til at det i all hovedsak var enighet i arbeidsgruppen om forslag til ny gebyrmodell, og at nivået på reduksjon i salærer og gebyrer som arbeidsgruppens forslag innebærer, er det beste grunnlaget departementet har for å foreslå reduksjoner i denne omgang.

Arbeidsgruppen har anslått at forslaget til ny gebyrmodell ved fremmedinkasso vil føre til en reduksjon i inkassobransjens samlede inntekter på 30 til 35 %. I dette

anslaget ligger en forutsetning om at skyldnerne kommer til å betale på et tidligere tidspunkt enn i dag. Etter departementets beregninger medfører forslaget til reduksjon i lett og tungt salær etter inkassoforskriften en reduksjon på 37,9 %, gitt at 84,2 % av kravene er opp til 2500 kroner, 11,2 % av kravene er mellom 2500 og 10 000 kroner, 3,1 % er mellom 10 000 og 50 000 kroner, 1,2 % er mellom 50 000 og 250 000 kroner og 0,3 % av kravene er over 250 000 kroner (jf. tabellen Fordeling av hovedstolens størrelse til inndrivning pr. 31.12.2018 betalt etter betalingsoppfordring med lett salær på s. 12 i arbeidsgrupperapporten). I og med at den anslåtte reduksjonen ved arbeidsgruppens forslag er beregnet med inkassobransjens samlede inntekter som sammenligningsgrunnlag, mens reduksjonen ved forslaget her er beregnet med dagens lett og tungt salær som sammenligningsgrunnlag, blir sammenligningen noe misvisende siden inkassobransjen har andre inntekter enn lett og tungt salær. Reduksjonen i de samlede inntektene blir derfor noe lavere enn 37,9 %. Departementet er dessuten kjent med at det er relativt flere småkrav som betales etter lett salær, mens det er relativt flere store krav som betales etter tungt salær, og det kan tilsi at den prosentvise reduksjonen i lett og tungt salær er noe lavere enn 37,9 %. Det at tallene er fra 2018, utgjør også et usikkerhetsmoment.

Departementet antar i likhet med arbeidsgruppen (rapporten punkt 13.10) at salærene og inkassoforetakenes inntekter ved inndrivningen grovt sett er sammenfallende, selv om inkassoforetakene i noen avtaleforhold gir pay back til fordringshaveren og i andre avtaleforhold mottar renter eller en del av hovedstolen i tillegg til inndrivingskostnadene skyldneren betaler. Forslagene vil ramme inkassoforetakene ulikt avhengig av sammensetningen av kravsporteføljen med tanke på kravenes størrelse. Videre er det ikke alle inkassoforetakene som går godt, og departementet antar at det vil kunne være vanskelig for disse å tilpasse seg kutt i salærene.

Forslagene om reduksjon må ses i sammenheng med at inkassosatsen ble fryst til 700 kroner ved forskrift 20. desember 2018 nr. 2050 om endring i inkassoforskriften m.m. Når inkassosatsen ikke justeres i tråd med konsumprisindeksen, innebærer det i realiteten en nedgang i inkassogebyrene og -salærene år for år.

Forslagene er utformet med sikte på å begrense økonomiske og administrative konsekvenser ut over det en gebyr- og salærreduksjon nødvendigvis medfører, bl.a. ved at reglene om saksgangen ikke foreslås endret i denne omgangen. De foreslåtte reglene skulle også være enkle for fordringshavere og inkassoforetak å gjennomføre systemteknisk.

Et flertall i arbeidsgruppen har foreslått regler om sammenslåing av krav som etter et usikkert anslag antas å kunne føre til en reduksjon i inkassoforetakenes samlede inntekter på rundt 10 %. Departementet ser det som lite aktuelt å foreslå endringer i reglene om sammenslåing av krav nå, bl.a. fordi endringer i reglene vil kreve store systeminnstillinger.

For fordringshaverne er det en halvering av gebyrene ved purring og inkassovarsel fra 70 til 35 kroner som vil ha størst økonomisk betydning. Hvor stor betydning det vil ha for hver fordringshaver, vil selvsagt variere, men departementet antar at inntekter fra disse gebyrene generelt sett ikke er en inntekt av vesentlig betydning for næringslivet. Forslaget om halvering av gebyret for betalingsoppfordringer fra 210 til 105 kroner vil også ha en konsekvens for dem som sender

betalingsoppfordringer selv, men departementet antar at fordringshavere langt sjeldnere sender betalingsoppfordringer enn purringer og inkassovarsler. Forslaget om reduksjon i gebyret ved inndrivning av egne pengekrav ved advokat har konsekvenser for et lite mindretall av fordringshaverne, men det kan ha konsekvenser bl.a. for enkelte kommuner. Departementet antar dessuten at det bare er i et lite mindretall av sakene at det er adgang til å ta gebyr etter bestemmelsen, i lys av vilkåret om at skyldneren må ha oversittet betalingsfristen i en betalingsoppfordring som fordringshaveren selv har sendt.

Lavere fremmedinkassosalærer vil trolig føre til lavere tilbakeføringer fra inkassoforetak til fordringshavere (pay back), eller at tilbakeføringer opphører helt.

En sannsynlig konsekvens av forslagene til reduksjon i gebyrer og salærer er at flere fordringshavere vil kreve standardkompensasjon for inndrivelseskostnader etter forsinkelsesrenteloven § 3 a på inntil 40 euro. Bestemmelsen gjelder ikke der skyldneren er forbruker, jf. § 4 bokstav d.

For en mer utførlig redegjørelse for hvordan reduksjoner i gebyr- og salærinntekter vil kunne slå ut, vises det til følgende punkter i kapitlet om økonomiske og administrative konsekvenser i arbeidsgrupperapporten: punkt 13.4 (Utenrettslige kostnader), 13.10 (Oppsummering av konsekvenser for inkassobransjen) og 13.11 (Konsekvenser for det offentlige).

6 Forslag til endring i tvisteloven § 6-13

I

Lov 17. juni 2005 nr. 90 om mekling og rettergang i sivile tvister § 6-13 første ledd bokstav d skal lyde:

d) et beløp inntil fire ganger rettsgebyret for retts hjelp ved forliksklage eller tilsvarende og saksforberedelse ellers, men inntil *et halvt rettsgebyr* dersom klageren i tillegg krever erstatning for kostnader ved utenrettslig inndrivning etter annet ledd, og

II

1. Endringen trer i kraft XXX 2020.
2. Endringen gjelder for forliksklager som inngis etter at endringen er trådt i kraft.

7 Forslag til forskrift om saksøktes ansvar for sakskostnader ved tvangsfullbyrdelse

Forskrift om saksøktes ansvar for sakskostnader ved tvangsfullbyrdelse

§ 1 Virkeområde

Forskriften gjelder for saker om:

- a) utlegg, jf. tvangsfullbyrdelsesloven kapittel 7
- b) tvangssalg av løsøre, jf. tvangsfullbyrdelsesloven kapittel 8
- c) tilbakelevering av løsøre til salgspanthaver, jf. tvangsfullbyrdelsesloven kapittel 9
- d) tvangssalg av fast eiendom og borettslagsandel som er registrert i grunnboken, jf. tvangsfullbyrdelsesloven kapittel 11

- e) tvangssalg av adkomstdokument til leierett eller borettil husrom, jf. tvangfullbyrdelsesloven kapittel 12

§ 2 Hovedregel

Når en saksøker skal tilkjennes erstatning for nødvendige sakskostnader ved tvangfullbyrdelse som angitt i § 1, kan saksøkeren ikke tilkjennes mer enn:

- a) gebyret for tvangfullbyrdelsen etter rettsgebyrloven § 14
- b) et beløp lik en halv gang rettsgebyret for kostnader ved skriving av begjæringen og andre alminnelige sakskostnader for saker som angitt i § 1 bokstav a, b eller c
- c) et beløp lik en gang rettsgebyret for kostnader ved skriving av begjæringen og andre alminnelige sakskostnader for saker som angitt i § 1 bokstav d eller e

Dersom hele eller mer enn halvparten av saksøkerens krav ikke skriver seg fra virksomhet som er merverdiavgiftspliktig, forhøyes satsene etter første ledd bokstav b og c med et beløp tilsvarende den generelle satsen for merverdiavgift.

Med rettsgebyret menes i første ledd bokstav b og c rettsgebyret slik det til enhver tid er fastsatt i rettsgebyrloven § 1. Rettsgebyret på det tidspunktet begjæringen om tvangfullbyrdelse inngis, anvendes. Domstolloven § 146 andre ledd gjelder tilsvarende.

§ 3 Dekning av kostnader utover hovedregelen

Maksimalsatsene i § 2 første ledd bokstav b og c gjelder ikke når det er klart at saksøkeren eller dennes prosessfullmektig har hatt nevneverdig mer arbeid med saken enn det som er vanlig. Erstatningskravet må begrunnes.

Ved tvangsdekning etter tvangfullbyrdelsesloven kapittel 8 og 9 forhøyes maksimalsatsene etter § 2 første ledd bokstav b med gebyret til det offentlige for nødvendig utskrift fra Løsøreregisteret, jf. tvangfullbyrdelsesloven § 8-6 andre ledd, jf. § 9-3. Tilsvarende gjelder for gebyrer til det offentlige for nødvendig attest fra realregister som nevnt i tvangfullbyrdelsesloven § 8-6 tredje ledd.

Ved tilbakelevering etter tvangfullbyrdelsesloven kapittel 9 kan saksøkeren uavhengig av maksimalsatsene i § 2 første ledd bokstav b tilkjennes erstatning for kostnadene ved å motta løsøret.

Ved tvangssalg av fast eiendom og borettslagsandel som er registrert i grunnboken, etter tvangfullbyrdelsesloven kapittel 11 forhøyes maksimalsatsene etter § 2 første ledd bokstav c med gebyret til det offentlige for nødvendig attest fra realregisteret om eierforholdet og registrerte heftelser, jf. tvangfullbyrdelsesloven § 11-6 andre ledd.

Ved tvangssalg av adkomstdokument til leierett eller borettil husrom etter tvangfullbyrdelsesloven kapittel 12 forhøyes maksimalsatsene etter § 2 første ledd bokstav c) med gebyret til det offentlige for nødvendig utskrift fra Løsøreregisteret, jf. tvangfullbyrdelsesloven § 12-4 andre ledd.

§ 4 Ikrafttredelse. Overgangsbestemmelser

1. Forskriften trer i kraft XXX 2020.
2. Forskriften gjelder for begjæringer om tvangsfullbyrdelse som inngis etter at forskriften er trådt i kraft.
3. Fra den tid forskriften trer i kraft, oppheves forskrift 4. desember 1992 nr. 898 om saksøktes sakskostnadsansvar ved tvangsfullbyrdelse.

8 Forslag til forskrift om endringer i inkassoforskriften

I

I forskrift 14. juli 1989 nr. 562 til inkassoloven m.m. gjøres følgende endringer:

§ 1-2 første ledd, andre ledd og tredje ledd første punktum skal lyde:

For skriftlig puring som er sendt tidligst 14 dager etter kravets forfall, og som angir kravets størrelse og hva kravet gjelder, kan fordringshaveren kreve et beløp lik en *tjuedel* av inkassosatsen.

For inkassovarsel etter inkassoloven § 9 som er sendt tidligst 14 dager etter kravets forfall, kan fordringshaveren kreve et beløp lik en *tjuedel* av inkassosatsen.

For betalingsoppfordring som tilfredsstiller kravene i inkassoloven § 10 og som fordringshaveren selv har sendt etter at skyldneren har oversittet en betalingsfrist på minst 14 dager fastsatt i puring eller inkassovarsel, kan fordringshaveren kreve et beløp lik tre *tjuedeler* av inkassosatsen.

§ 1-4 andre ledd første punktum skal lyde:

Dersom skyldneren har pådratt seg en forpliktelse i egenskap av å være forbruker, er den gebyrmessige erstatningen etter første ledd:

for krav t.o.m. kr 2 500 0,25 ganger inkassosatsen

for krav t.o.m. kr 10 000 0,8 ganger inkassosatsen

for krav t.o.m. kr 50 000 1,6 ganger inkassosatsen

for krav t.o.m. kr 250 000 3,6 ganger inkassosatsen

for krav over kr 250 000 7,2 ganger inkassosatsen

§ 2-2 første ledd første punktum skal lyde:

Maksimale beløpssatser for skyldnerens erstatningsplikt for fordringshaverens utenrettslige inndrivingskostnader er for det enkelte krav:

for krav t.o.m. kr 2 500 0,25 ganger inkassosatsen

for krav t.o.m. kr 10 000 0,8 ganger inkassosatsen

for krav t.o.m. kr 50 000 1,6 ganger inkassosatsen

for krav t.o.m. kr 250 000 3,6 ganger inkassosatsen

for krav over kr 250 000 7,2 ganger inkassosatsen

§ 2-3 første ledd første punktum skal lyde:

Dersom skyldneren har oversittet betalingsfristen i en betalingsoppfordring, jf. annet ledd, med mer enn 28 dager, er de maksimale beløpssetene for skyldnerens erstatningsplikt for fordringshaverens utenrettslige inndrivingskostnader for det enkelte krav:

for krav t.o.m. kr 2 500 0,5 ganger inkassosatsen

for krav t.o.m. kr 10 000 1,6 ganger inkassosatsen

for krav t.o.m. kr 50 000 3,2 ganger inkassosatsen

for krav t.o.m. kr 250 000 7,2 ganger inkassosatsen

for krav over kr 250 000 14,4 ganger inkassosatsen

II

1. Forskriften trer i kraft XXX 2020.
2. Endringene gjelder inndrivning av pengekrav som forfaller etter ikrafttredelsen. Endringene gjelder også inndrivning av pengekrav som et inkassoforetak f r i oppdrag   inndrive etter ikrafttredelsen.